

2022 YILINDA ÜNİVERSİTELERİMİZİN MÜHENDİSLİK, MİMARLIK ve ŞEHİR PLANCILIĞI PROGRAMLARINA KAYIT YAPTIRAN ÖĞRENCİLERİN SINAV PROFİLİ ve ÇEŞİTLİ BİLGİLER

Eğitim; “kişinin zihinsel, bedensel, duygusal ve toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi ya da ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar ve bilgilerin kazandırılması yolundaki çalışmaların tümü” olarak tanımlanabilir. İlk ve orta öğretimde genel bilgi, öğretim ve eğitimin verildiği varsayımından hareketle, gençlere meslek edindirmede en önemli dönem üniversite eğitimidir. Bu nedenle, özellikle mühendislik-mimarlık eğitiminde orta öğretimde alınan temel bilimlerin önemi yadsınamaz.¹

Dünya eğitim sektörü yıllık 3,52 trilyon dolarlık bir pazar durumundadır. Dünya toplam ticareti üzerinden dolaşıma giren paranın 2018 rakamları ile 8,9 trilyon dolar (WTO) olduğu düşünülürse, eğitim üzerinden dolaşıma giren 3,52 trilyon doların çekiciliği kendiliğinden anlaşılır. Dünya ölçüsünde eğitim, sağlık vb. sosyal hizmet alanlarının geniş çaplı tasfiyesinin yaygınlaşmaya başladığı bir dönemdeyiz. Bugün üniversitelerimizde yaşanan yapısal dönüşümleri anlayabilmenin, bu politikalara karşı güçlü bir mücadele verebilmenin ön koşulu kuşkusuz, dünya ölçüsünde yaygınlaşan bu neo-liberal politikaları anlayabilmekten geçmektedir.

Ülke gereksinimi, iş ve istihdam olanakları düşünülmezsizin yapılan kapasite artışları, altyapı eksiklikleri, öğretim kadrosu yetersizlikleri ve düşen nitelikleri, öğrenci niteliklerinde meydana gelen düşüşler, müfredatın niteliği ve işlevselliği, üniversiteler arası birliktelik, akreditasyon, denklik, yeterlilik, meslek içi eğitim, lisans sonrası eğitim, eğitimin kalitesi, öğretme yol ve yöntemleri gibi çeşitli konular bu sorun yumağının parçalarını oluşturmaktadır.

2022 yılında gerçekleştirilen YKS oturumlarına, 3 milyon 234 bin 318 kişi başvuruda bulunmuş ve sınava 3 milyon 008 bin 287 kişi katılmıştır. Üniversitelerin 469 bin 37 kişilik lisans programları kontenjanı bulunmaktadır. 2022 öğretim yılında bu kontenjanlara 453 bin 927 aday yerleştirilmiştir. Üniversitelerimizin mühendislik-mimarlık programına kayıt yaptırabilmek için bu yılda 300.000 başarı sıralama uygulaması yapılmıştır. Bu baraj uygulamasında Ziraat ve Orman mühendisleri muaf tutulmuştur.

2022-23 öğretim yılında ülkemizde 131’i devlet, (onbeş teknik üniversite, bir yüksek teknoloji enstitüsü ve iki güzel sanatlar üniversitesinin yanı sıra Milli Savunma Üniversitesi ve Polis Akademisi) ve 79 vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 210 üniversite bulunmaktadır. Ayrıca Kıbrıs Amerikan Üniversitesi, Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesi, Kıbrıs İlim Üniversitesi, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Girne Üniversitesi, Girne Amerikan Üniversitesi, Lefke Üniversitesi, Lefke Avrupa Üniversitesi, Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Yakın Doğu Üniversitesi, Akdeniz Karpaz Üniversitesi ve özel statü ile YÖK tarafından tanınan Hoca Ahmet Yesevi Türk-Kazak Üniversitesi, Balkan Üniversitesi, Saraybosna Üniversitesi, Azerbaycan Tıp Üniversitesi, Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi, Bakü Devlet Üniversitesi, Moldova Komrat Devlet Üniversitesi, Azerbaycan Diller Üniversitesi ve Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi bu rakama dahil edildiğinde ülkemizdeki öğrenciler

¹ TMMOB Mühendislik Eğitimi Sempozyumu 2005, TMMOB sunumu.

toplam 230 ayrı üniversite, okul ve akademi de öğrenim görebilmektedirler. Sosyal bilimler ve sağlık bilimleri ağırlıklı üniversiteler haricinde bu üniversitelerin nerede ise tamamında mühendislik-mimarlık ve şehir plancılığı eğitimi almak mümkündür. Kıbrıs ve yurt dışında bulunan bu üniversiteler ile birlikte YÖK tarafından denkliği kabul edilen ve üniversite sınavı ile öğrenci kabul eden üniversite sayısı 222 olmaktadır.

2022 yılında üniversitelerin mühendislik-mimarlık disiplinlerine 4 farklı kategoride öğrenci yerleştirilmiştir. En fazla kontenjanı bulunduran Devlet üniversitelerinde Normal Öğretim (Gündüz Eğitimi), II. Öğretim (Gece Eğitimi) ve diğer eğitimler olarak ayrılmıştır. Diğer Eğitimler kapsamında; Uzaktan Eğitim, Teknoloji Fakülteleri, Mesleki ve Teknik Öğrenim Kurumları ele alınmıştır. Vakıf Üniversiteleri Bölümünde ise bu üniversitelere ait Tam Burslu, % 75 Burslu, % 50 Burslu, % 25 Burslu ve Normal Eğitim (ücretli) programları ele alınmıştır. Tüm bu kontenjanlara Okul Birincisi kontenjanı, Engelli Öğrenci kontenjanı ve TÜBİTAK Bursu kontenjanları da dahil edilmiştir. Bunların dışında bazı vakıf ve devlet üniversitelerinde yurt dışındaki anlaşmalı üniversite ve vakıflarla birlikte UOLP-SUNY Fredonia, UOLP-SUNY Buffalo, UOLP-Montana State Bozeman burslarına öğrenci kabul edilmektedir. Bu programlar Kıbrısta ve Balkan ülkeleri ve Türki Cumhuriyetleri başta olmak üzere Yurtdışı üniversitelerde bulunan kontenjanlarda dahil edilmiştir.

2022 yılıYKS tercih sonuçlarının açıklanmasının ardından üniversitelerin boş kalan kontenjanları en çok merak edilen konular arasında yerini aldı. Üniversitelerin Mühendislik bölümlerinde 300 bin sıralama barajı bulunmakta. Üniversitelerin en fazla boş kalan bölümü mühendislik fakülteleri oldu. 6 bin 441 kontenjanı bulunan İnşaat mühendisliği bölümünün yüzde 65.6'sı doldu. En fazla boş kontenjan Harita Mühendisliği bölümünde görüldü. 616 kontenjanı olan Harita mühendisliğinin yüzde 42.5'i doldu, yüzde 57.5'lik kontenjan ise boşta kaldı. Tüm mühendislik bölümlerine bakıldığında 3 bin civarında boş kontenjan bulunmakta.

Mimarlık için baktığımızda kontenjanın yüzde 75'inin dolduğu ve yüzde 25'lik kontenjanın boş kaldığı görüldü. Yazılım Mühendisliğinde devlet üniversitelerinde tüm kontenjanlar doldu. Özel üniversitelerde ise 16 kontenjan kaldı. KKTC'de ise 128 kontenjan kaldı.Bilgisayar mühendisliğinde ise devlette 19, özel üniversitelerde 5 kontenjan boş kaldı. KKTC'de ise 46 boş kontenjan var.

Tablo 1 : Bazı Meslek Gruplarına İlişkin Bilgiler (2022)

		Program Sayısı	Toplam Kontenjan	Yerleşen	Boş Kalan Kontenjan	Kontenjan Doluluk (%)	Önceki Yıla Göre Fark(%)	Sıralaması İyileşen	Sıralaması Gerileyen	Değişmeyen veya Yeni
1	TIP	237	18448	17772	676	96.3	+4.8	26	191	20
2	HUKUK	171	16629	15740	889	94.7	+2,2	113	38	20
3	MÜH-MİMAR	2209	84387	75941	8446	88.8	+2,6	1286	649	325
4	TOPLAM	2617	119464	109453	10011	91,6	+2,8	1425	878	365

Toplamda ise boş kalan kontenjan sayısı 13 bin oldu. Bu kontenjanın 120 bin 167'sini 4 yıllık lisans programları, 75 bin 137'sini ise 2 yıllık önlisans programları oluşturdu. 50 bin başarı sıralaması olan Tıp Fakültesi'nde devlet üniversiteleri tamamen doldu.

Vakıf üniversitelerinde ise 501 kontenjan boş kaldı. Diş hekimliğinde de devlet tamamen doldu. Özel üniversitelerde ise 219 boş kadro kaldı. Hukuk Fakültesine baktığımızda devlet üniversitelerinde kontenjanların tamamen dolduğu görüldü. Özel üniversitelerde ise 578 boş kontenjan var.

2020 yılında yapılan benzer bir araştırmada Tıp fakültelerinin kontenjanlarının 16.746 olduğunu ve 16.699 öğrencinin bu kontenjanlara yerleştiğini görmekteyiz. 2020 yılında Tıp Fakültelerindeki doluluk oranı % 99,71 olurken bu oran 2022 yılında % 96,34'e kadar düşmüştür. Tıp fakültelerindeki bu doluluk oranındaki düşüşün temel nedeni, özellikle boş kalan kontenjanların vakıf ve Kıbrıs'taki üniversitelerdeki boşluklar olduğu görülmektedir. Ayrıca bu boşluklardaki durum derinlemesine incelendiğinde boş kalan kontenjanların vakıf üniversitelerde ve ücretleri oldukça yüksek olan üniversitelere ait olduğu görülmektedir. Bu duruma karşın 2020 yılında hukuk fakültelerinin kontenjanı 16.580'den 2022 yılında çok az bir artışla 16.629'a çıkmıştır. Bu durum karşısında kontenjanların doluluk oranı % 90,89'dan % 94,76'ya çıkmıştır.

Üniversitelerin mühendislik-mimarlık bölümlerinde ise durum biraz farklılaşmıştır. 2020 yılında mühendislik-mimarlık bölümlerinin toplam kontenjanı 97.476 iken iki yıl içinde bu rakam 119.464'e çıkmıştır. Yani mühendislik mimarlık bölümlerinin kontenjanları yaklaşık % 22,52 oranında artmıştır. İki yıl önce mühendislik-mimarlık bölümlerinin doluluk oranı % 85,64 iken günümüzde 88,84'e çıkmıştır. Tabloda da görüleceği gibi 2022 yılında 2209 mühendislik-mimarlık programlarından 1286'sının başarı sıralaması yükseliş göstermiştir. Yani geçtiğimiz yıla oranla mühendislik-mimarlık programlarının yarısından fazlasını puanlarında yükseliş olmuştur. Bu durum hukuk fakülteleri içinde geçerli görünüyor. Buna karşılık Tıp Fakültelerinde ise tam tersi durumdadır. Tıp Fakültelerinde nerede ise tamamına yakın bir kısmının başarı sıralaması gerilemiştir.

2020 yılı ile 2022 yılındaki mühendislik-mimarlık kontenjanlarına bakıldığında 2020 yılında 97.476 olan mühendislik-mimarlık kontenjanlarının 2022 yılında 13.089 eksilerek 84.387'ye düştüğünü görüyoruz. Tabloda görüleceği gibi ilk 6 sırada yer alan mühendislik-mimarlık disiplinleri % 100 oranında bir doluluk oranına sahiptir. Sadece 2 programı bulunan Meteoroloji Mühendisliği disiplini yıllardır listenin başında yer almaktadır. Baraj uygulaması bulunmayan Ziraat ve Orman mühendisliği bölümleri de çok düşük başarı sırasından öğrenci kabul ettiği için tam bir doluluk oranı yakalamaktadır. Listede yer alan İç Mimarlık disiplini ise daha önceki yıllarda nispeten gerilerde yer almasına ve kontenjanı artmasına rağmen % 100 doluluk oranı ile üst sıralarda yer almıştır.

2022 yılında mühendislik-mimarlık programlarında % 88,82'lik bir doluluk oranı yaşanmıştır. Bu ortalamanın üstünde Meteoroloji, Orman, Ziraat, Bilgisayar, Kimya, Fizik, Elektrik ve Metalurji mühendislikleri ile İç Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı ve Şehir Plancılığı disiplinleri yer almıştır. Mühendislik-mimarlık programları ortalamasının altında ise Tekstil, Makine, Jeoloji, Petrol, Çevre, Maden, Gıda, İnşaat, Jeofizik ve Harita Mühendislikleri ile Mimarlık disiplinleri yer almıştır.

Tablo 2 : 2020 ve 2022 Yıllarına Ait Kontenjan, Yerleşen ve Doluluk Oranları

		2022					2020		
		Program Sayısı	Toplam Kontenjan	Yerleşen	Boş Kalan Kontenjan	Kontenjan Doluluk (%)	Kontenjan	Yerleşen	Doluluk (%)
1	METEOROLOJİ	3	118	118	0	100	119	119	100
2	ORMAN MÜH.	22	807	807	0	100	797	797	100
3	İÇ MİMARLIK	208	5651	5651	0	100	5379	5301	98,5
4	ŞEHİR PLAN	40	2349	2349	0	100	2280	2276	99,8
5	PEYZAJ MİM.	48	2251	2250	1	100	2128	2127	99,9
6	ZİRAAT MÜH.³	250	7885	7882	3	99.9	6463	6415	99,2
7	BİLGİSAYAR M.	304	13516	13427	89	99.3	14061	13375	95,1
8	KİMYA MÜH.	47	1944	1856	88	95.5	3057	2597	84,9
9	FİZİK MÜH.	5	253	233	20	92,1	407	294	93,9
10	ELEKTRİK MÜH.	281	12148	11154	994	91.8	13175	11282	85,6
11	METALURJİ MÜ.	37	1669	1512	157	90.6	2082	1765	84,7
	TOPLAM	2209	84387	75941	8446	88.8	97476	83484	85,6
12	TEKSTİL MÜH.	15	481	427	54	88.8	495	426	86,1
13	MAKİNE MÜH.	195	8671	7637	1034	88.1	9309	8735	83,9
14	JEOLOJİ MÜH.	11	354	275	79	77.7	432	248	57,4
15	PETROL MÜH.	11	201	156	45	77.6	198	149	75,2
16	MİMAR	214	7555	5648	1907	74,7	9649	7876	81,6
17	ÇEVRE MÜH.	28	1089	801	288	73.6	1187	823	69,3
18	MADEN MÜH.	12	410	293	117	71.5	500	350	70,0
19	GIDA MÜH.	50	1866	1275	591	68.3	2061	1404	68,1
20	İNŞAAT MÜH.	189	6528	4305	2223	65.9	8487	5197	61,2
21	JEOFİZİK MÜH.	6	138	89	49	64.5	185	74	40,1
22	HARİTA MÜH.	15	617	262	355	42,5	1078	718	66,6

Bazı araştırmalarda gösterilen sadece mühendislik programlarının ele alındığı çalışmalarda 2002 yılında üniversitelerin mühendislik programlarına 26.738 öğrencinin kayıt yaptırdığı anlaşılmaktadır. Bu rakam on yıl sonra 2012 yılında % 239 oranında artarak 63.963'e çıkmıştır. Aradan geçen yine 10 yıllık zaman dilimi sonucunda 2022 yılında üniversitelerin mühendislik programlarına 67.678 öğrenci kayıt yaptırmıştır. 2012 yılından günümüze mühendislik programlarında yaşanan artış oranı % 5,8 olmuştur.

Aşağıda yer alan tabloda da mühendislik-mimarlık disiplinlerinin Program Sayıları, Kontenjanları, Yerleşen Aday Sayıları, Boş Kalan Kontenjanlar, Doluluk Oranları, Önceki Yıla Göre Fark Doluluk Oranlarındaki Artış ya da Azalış, Başarı Sıralaması İyileşen, Başarı Sıralaması Gerileyen ve Başarı Sırası Değişmeyen veya bu yıl ilk defa kontenjan belirleyen mühendislik-mimarlık disiplinleri ele alınmıştır.

Tablo 3 : Bazı Mühendislik Disiplinlerine Ait Çeşitli Sayısal Bilgiler

		Program Sayısı	Toplam Kontenjan	Yerleşen	Boş Kalan Kontenjan	Kontenjan Doluluk (%)	Önceki Yıla Göre Fark(%)	Sıralaması iyileşen	Sıralaması Gerileyen	Değişmeyen veya Yeni
1	BİLGİSAYAR M.	304	13516	13427	89	99.3	+8.8	258	7	39
2	ELEKTRİK MÜH¹	281	12148	11154	994	91.8	+5.8	208	32	41
3	MAKİNE MÜH.	195	8671	7637	1034	88.1	+1.8	155	23	17
4	ENDÜSTRİ MÜH.	218	7886	7534	352	95.5	+4.3	167	22	29
5	ZİRAAT MÜH.²	250	7885	7882	3	99.9	+2,7	54	179	17
6	MİMAR	214	7555	5648	1907	74,7	-1.8	55	154	56
7	İNŞAAT MÜH.	189	6528	4305	2223	65.9	+1.4	123	23	43
8	İÇ MİMARLIK	208	5651	5651	0	100	-4.3	63	103	42
9	ŞEHİR PLAN	40	2349	2349	0	100	-2.3	12	27	1
10	PEYZAJ MİM.	48	2251	2250	1	100	-0.4	7	37	4
11	KİMYA MÜH.	47	1944	1856	88	95.5	+1.8	39	4	4
12	GIDA MÜH.	50	1866	1275	591	68.3	+1.6	35	4	11
13	METALURJİ³	37	1669	1512	157	90.6	+4.4	31	5	1
14	ÇEVRE MÜH.	28	1089	801	288	73.6	+3.0	20	3	5
15	ORMAN MÜH.	22	807	807	0	100	+0.6	12	9	1
16	HARİTA MÜH.	15	617	262	355	42,5	-1.4	8	3	4
17	TEKSTİL MÜH.	15	481	427	54	88.8	+1.7	9	5	1
18	MADEN MÜH.	12	410	293	117	71.5	0	8	4	0
19	JEOLOJİ MÜH.⁴	11	354	275	79	77.7	+1.4	9	1	1
20	FİZİK MÜH.	5	253	233	20	92,1	-3.9	4	1	0
21	PETROL MÜH.	11	201	156	45	77.6	+6.3	5	1	5
22	JEOFİZİK MÜH.	6	138	89	49	64.5	-10.4	3	2	1
23	METEOROLOJİ	3	118	118	0	100	-2.5	1	0	2
TOPLAM		2209	84387	75941	8446	88.8	+2,64	1286	649	325

Programlara İkinci Öğretim ve MTOK dahil edilmiştir.

1 Elektrik ve Elektronik Mühendislikleri Programları

2 Ziraat Mühendisliği, Bitki Koruma, Bahçe Bitkileri, Tarım Ekonomisi, Tarım Makinaları ve Teknolojisi, Tarla Bitkileri, Tarımsal Biyoteknoloji, Tarımsal Yapılar ve Sulama, Toprak Bilimi ve Bitki Besleme, Zootečni, Bitki Koruma, Su Ürünleri, Süt Teknolojisi, Kanatlı Hayvan Yetiştiriciliği, Tohum Bilimi programlarıdır.

3 Metalurji Mühendisliği ve Malzeme Mühendisliği programları

4 Jeoloji ve Hidrojeoloji Mühendisliği programları

Yukarıdaki tabloda yer alan mühendislik-mimarlık disiplinlerine ait kontenjanlar toplam olarak 84.387'dir. Tabloda yer almayan mühendislik disiplinleri ile birlikte toplam rakam 93.319 olmuştur. 2021 yılında toplam mühendislik-mimarlık kontenjanı 82.156'dır. Bu durumda bir yıl içinde % 13,5'lik bir artış meydana gelmiştir. Yukarıda yer alan tablo en fazla kontenjanı olan disiplinlerden başlayarak sıralanmıştır. Tabloda da görüleceği gibi Bilgisayar, Elektrik-Elektronik, Endüstri ve Metalurji vb. gençler arasında popüler olan disiplinlerde bir önceki yıla oranla ciddi bir kontenjan artışı olmuştur. Yine bu bölümlerde % 90'ların üzerinde bir doluluk görülmektedir.

Mühendislik-mimarlık ve şehir plancılığı disiplinlerinde bu yıl doluluk oranı % 88,81 olmuştur. Meteoroloji, Orman, Ziraat, Bilgisayar, Kimya, Fizik, Elektrik, Metalurji gibi

mühendislik disiplinleri ile İç Mimarlık, Şehir Plancılığı ve Peyzaj gibi mimarlık disiplinleri bu genel ortalamanın üstünde doluluk oranlarına sahip olmuştur. Ancak; Tekstil, Makine, Jeoloji, Petrol, Çevre, Maden, Gıda, İnşaat, Jeofizik ve Harita mühendisliği ile Mimarlık disiplinleri de genel ortalamanın altında yer almaktadır. Bu tabloda benim açımdan şaşırtıcı olan inşaat sektörünün iki önemli mesleki disiplini olan inşaat mühendisliği ve mimarlık bölümlerinde yaşanan kan kaybıdır. Uzun yıllardır devam eden bu durum 2022 yılında zirve yapmıştır. Özellikle İnşaat Mühendisliği bölümlerinin 1/3'ü dolmamış ve doluluk oranı % 65,9'da kalmıştır. Benzer bir durum köklü bir disiplin olan Harita Mühendisliğinde de yaşanmaktadır. Son iki yılda yarı yarıya bir kontenjan daralması olmasına rağmen 2022 yılında sadece % 42,5'lik bir doluluk oranı ile tabloda son sırada yer almaktadır.

Tabloda yer alan mühendislik-mimarlık disiplinleri arasında geçtiğimiz yıla oranla % 2,64'lük bir kontenjan artışı görülmektedir. Tabloda Bilgisayar, Petrol, Elektrik, Metalurji, Endüstri, Çevre ve Ziraat mühendislikleri önemli kontenjan artışları ile bu genel ortalamanın üstünde yer almışlardır. Bunların dışında Makine, Kimya, Tekstil, Gıda, İnşaat, Jeoloji ve Orman mühendislikleri programlarında küçük çaplı kontenjan artışları olmuş ancak bu oranlar 2,64'lük mühendislik-mimarlık disiplinleri arasındaki ortalama artışın altında kalmıştır. Maden Mühendisliği bölümlerinde bir kontenjan artış ya da azalışına rastlanılmazken, aralarında tüm mimarlık ve şehir plancılığı disiplinleri de bulunan Peyzaj Mimarlığı, Harita Mühendisliği, Mimarlık, Şehir Plancılığı, Meteoroloji Mühendisliği, Fizik Mühendisliği, İç Mimarlık ve Jeofizik Mühendisliklerinde de kontenjan azalışı görülmüştür.

Tablonun son bölümünde mühendislik-mimarlık disiplinlerinin başarı sıralaması iyileşen, başarı sıralaması gerileyen ve başarı sırası değişmeyen veya bu yıl ilk defa kontenjan belirleyen bölümleri ele alınmıştır. Bu rakamlar incelendiğinde başarı sıralaması iyileşenden daha fazla gerilemiş olan disiplinlerin mimarlık branşları olması hayli ilginçtir. Mimarlık, İç Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı ve Şehir Plancılığı bölümlerinde başarı sırası artandan daha fazla başarı sırası azalan bölümler bulunmaktadır. Mühendislik branşları arasında sadece puan barajı bulunmayan Ziraat Mühendisliği bulunmaktadır. Gençler arasında oldukça popüler olan Bilgisayar, Elektrik, Endüstri ve Makine Mühendisliği gibi disiplinlerin birçok programında başarı sıralamaları önemli artışlar göstermiştir. Genel olarak tüm mühendislik-mimarlık disiplinleri ele alındığında 1.286 programın başarı sırasının arttığı, 649 programın başarı sırasının gerilediği ve 325 programında değişmediği ya da bu yıl ilk kez öğrenci aldığı görülmektedir.

SONUÇ OLARAK

Bu çalışmada, 2022 yılında üniversitelerimizin mühendislik-mimarlık bölümlerine yerleşen veya kayıt yaptıran öğrencilerin üniversite giriş sınavında, ÖSYM'ne verdikleri bazı bilgiler ve sınavdaki başarıları istatistiki olarak değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmadan da görüldüğü gibi 2022 yılında üniversitelerin mühendislik-mimarlık bölümleri; kayıt yaptıran öğrenciler uzun yıllardır olduğu diğer meslek gruplarına oranla daha fazla tercih edildikleri bölümler olmuştur.

Böylesine bir ortamda ülke gerçeğinin çok ötesinde ve çok üstünde bir grup genç insan her yıl ÖSS ile üniversitelerimizin mühendislik fakültelerine girmek istemektedir.

İhtiyacın ve gereksinimin çok üzerinde bölüm ve kontenjan bulunan bu fakültelerde bir talep fazlalığı ve yığılma mevcuttur

Ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarının sayısında son on yılda büyük artışlar olmuş; buna karşın yükseköğretim kurumlarının fiziki altyapı ve makina-teçhizat ihtiyaçları aynı oranda karşılanamamıştır. Ayrıca mühendislik-mimarlık bölümlerine ait öğrenci kontenjanlarının sürekli artırılması sonucu mevcut altyapı giderek daha fazla zorlanmaya başlamıştır. Öte yandan mühendislik-mimarlık bölümlerinin karşı karşıya buldukları çok daha ciddi bir tehdit vardır: bu tehdit öğretim elemanı temininde yaşanan güçlüktür.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen ülkemizde mühendislik-mimarlık eğitiminde batı toplumlarına göre çok önemli bir fark, Avrupa ve Amerika'da mühendislik-mimarlık bölümlerine kayıtlar büyük düşüşler gösterirken, Ülkemizde mühendislik ve mimarlık disiplinleri hala en fazla tercih edilen meslekler olmaktadır. Ancak bunun doğal sonucu olarak iyi yetişmiş kapasiteli öğrencilerimiz yurt dışında iyi imkanlarla iş bulabilmekte ve "beyin göçü" hızla sürmektedir.

Nadir AVŞAROĞLU
Maden Mühendisi
Ankara-2022

KAYNAKLAR

- 1-Yükseköğretim Program Atlası (yok.gov.tr)
- 2 – İstanbul Kültür Üniversitesi, Şubat 2011
- 3 - YÖK (www.yok.gov.tr)
- 4 -2010 Yılında Üniversitelerimizin Mühendislik Bölümlerine Kayıt Yaptıran Öğrencilerin ÖSS Profili ve Çeşitli Bilgiler,<https://www.academia.edu/s/da8f08d4c1/2010-yilinda-universitelerimizin-muhendislik-bolumlerine-kayit-yaptiran-ogrencilerin-oss-profilini-ve-cesitli-bilgilerdoc>
- 5- 2015-16 Öğretim Yılında Mühendislik, Mimarlık Bölümlerine Yerleşen Öğrencileri Profili, https://www.academia.edu/33033214/2015_16_%C3%96%C4%9Fretim_Y%C4%B1%C4%B1nda_M%C3%BChendislik_Mimarlık_Bölümlerine_Yerleşen_Öğrencileri_Profilini_docx?auto=download
- 6 - "Türkiye'de Mühendislik Eğitimi ve Maden Mühendisliği Eğitimine Genel Bir Bakış" Nadir Avşaroğlu, 2007, Yayınlanmamış Rapor
- 7- 2020 Öğretim Yılında Üniversitelerimizin Mühendislik, Mimarlık ve Şehir Plancılığı Bölümlerine Yerleşen Öğrencilerin Profili ve Çeşitli Bilgiler, Nadir AVŞAROĞLU, Yayınlanmamış Rapor, 2020.
- 8- ÖSYM Bilgileri (www.osym.gov.tr)